

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Грицаєнко Г. І., Грицаєнко М. І.

АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Мелітополь, 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

ГРИЦАЄНКО Г. І., ГРИЦАЄНКО М. І.

АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

МЕЛІТОПОЛЬ

2021

УДК 330:005.52(075.8)

А 64

*Рекомендовано Вченою радою Таврійського державного
агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного як навчальний
посібник для здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей
у закладах вищої освіти III-IV рівнів акредитації
(Протокол №8 від 24.05.2021 р.)*

Рецензенти:

Радєва Марина Миколаївна – доктор економічних наук, професор
Мелітопольського інституту державного і муніципального управління
Класичного Приватного Університету

Коломієць Вікторія Миколаївна – доктор економічних наук, доцент
Дніпровського національного університету Залізничного транспорту імені
академіка В. Лазаряна

Грицаєнко Г. І., Грицаєнко М. І.

А 64 Грицаєнко Г. І., Грицаєнко М. І. Аналіз господарської діяльності :
навчальний посібник. Мелітополь: Люкс, 2021. – 260 с.

ISBN 978-966-617-7975-05-1

У навчальному посібнику викладено теорію та практику комплексного аналізу господарської діяльності підприємства, які забезпечують формування загальних і спеціальних компетентностей фахівців нової генерації. Для ефективного опрацювання матеріалу до основних теоретичних положень наведено питання для самоперевірки знань. Важливою складовою підручника є термінологічний словник, який полегшує орієнтацію в тексті, а також бібліографічний список основної літератури.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей, викладачів, науковців, економістів-практиків та усіх, хто прагне поповнити свої знання з аналізу господарської діяльності.

УДК 330:005.52(075.8)

ISBN 978-966-617-7975-05-1

© Грицаєнко Г.І.,
Грицаєнко М.І., 2021
© Люкс, 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	6
РОЗДІЛ 1. ОРГАНІЗАЦІЯ, ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	8
ГЛАВА 1. ПОНЯТТЯ, ЗНАЧЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ АНАЛІЗУ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	8
1.1. <i>Поняття про аналіз господарської діяльності, історія його становлення та розвитку .....</i>	8
1.2. <i>Види аналізу господарської діяльності .....</i>	11
1.3. <i>Роль аналізу господарської діяльності в управлінні виробництвом і підвищенні його ефективності .....</i>	16
1.4. <i>Методичні принципи організації економічного аналізу .....</i>	19
1.5. <i>Головні етапи аналітичної роботи та їх характеристика .</i>	23
1.6. <i>Сукупність джерел інформації економічного аналізу. Методика перевірки їхньої достовірності .....</i>	25
1.7. <i>Узагальнення та оформлення результатів аналізу .....</i>	27
Питання для самоперевірки	28
ГЛАВА 2. МЕТОД ТА МЕТОДИКА АГД	30
2.1. <i>Сутність методу АГД, його характеристика та методологічна основа .....</i>	30
2.2. <i>Технічні прийоми АГД та їх класифікація .....</i>	32
2.2.1. <i>Абстрактно-логічні прийоми економічного дослідження .....</i>	34
2.2.2. <i>Евристичні прийоми дослідження .....</i>	36
2.2.3. <i>Сутність середніх та відносних величин та їх застосування в АГД .....</i>	39
2.2.4. <i>Використання в АГД рядів динаміки .....</i>	44
2.2.5. <i>Використання графічного способу в АГД .....</i>	46
2.2.6. <i>Застосування групувань в аналітичних дослідженнях ..</i>	49
2.2.7. <i>Балансовий спосіб .....</i>	53
Питання для самоперевірки	54
ГЛАВА 3. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ	56
3.1. <i>Спосіб порівняння в АГД .....</i>	56
3.2. <i>Багатовимірні порівняння в АГД .....</i>	62
3.3. <i>Способи приведення показників у порівняльний вид .....</i>	72
Питання для самоперевірки	77
ГЛАВА 4. МЕТОДИКА ФАКТОРНОГО АНАЛІЗУ	78
4.1. <i>Поняття, типи та завдання факторного аналізу .....</i>	78
4.2. <i>Класифікація факторів в АГД .....</i>	80
4.3. <i>Систематизація факторів в АГД .....</i>	83
4.4. <i>Детерміноване моделювання і перетворення систем чинників .....</i>	86

4.5. Способи виміру впливу факторів у детермінованому аналізі	93
4.5.1. Спосіб ланцюгової підстановки	93
4.5.2. Індексний метод	98
4.5.3. Спосіб абсолютних різниць	100
4.5.4. Спосіб відносних різниць	101
Питання для самоперевірки	103
ГЛАВА 5. МЕТОДИКА ВИЯВЛЕННЯ І ПІДРАХУНКУ РЕЗЕРВІВ В АНАЛІЗІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	104
5.1. <i>Поняття, економічна сутність господарських резервів і їх класифікація</i>	104
5.2. <i>Принципи організації пошуку і підрахунку резервів</i>	109
5.3. <i>Методика підрахунку і обґрунтування величини резервів</i>	111
5.4. <i>Функціонально-вартісний аналіз (ФВА) в пошуку господарських резервів</i>	116
Питання для самоперевірки	123
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ВИРОБНИЧО-ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	124
ГЛАВА 6. АНАЛІЗ ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ, РОБІТ І ПОСЛУГ	124
6.1. <i>Мета і завдання аналізу виробництва та реалізації продукції</i>	124
6.2. <i>Аналіз обсягів, асортименту і структури випуску продукції</i>	125
6.3. <i>Аналіз якості продукції</i>	128
6.4. <i>Аналіз ритмічності та якості виробництва</i>	131
6.5. <i>Аналіз попиту, стану ринку та обсягу реалізації продукції (послуг) підприємства</i>	134
6.6. <i>Аналіз виконання експортних виробничих контрактів та торговельних угод</i>	138
Питання для самоперевірки	143
ГЛАВА 7. АНАЛІЗ НАЯВНОСТІ ТА ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА	144
7.1. <i>Аналіз наявності та використання земельних ресурсів</i>	144
7.2. <i>Аналіз наявності та використання трудових ресурсів</i>	150
7.3. <i>Аналіз стану і використання основних фондів</i>	155
7.4. <i>Аналіз забезпеченості підприємства матеріальними ресурсами та їх використання</i>	164
Питання для самоперевірки	170
ГЛАВА 8. АНАЛІЗ ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ТА СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ	171
8.1. <i>Значення, завдання та джерела інформації</i>	171
8.2. <i>Показники собівартості продукції</i>	172
8.3. <i>Аналіз витрат за економічними елементами та статтями калькуляції</i>	179

8.4. Зведений підрахунок резервів зниження собівартості продукції	183
8.5. Оперативний аналіз собівартості продукції.....	185
Питання для самоперевірки	190
ГЛАВА 9. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	191
9.1. Значення, завдання аналізу і джерела інформації	191
9.2. Формування доходів, витрат і прибутків підприємства	192
9.3. Аналіз валового прибутку	196
9.4. Аналіз доходів від цінних паперів	197
9.5. Аналіз резервів збільшення прибутку	207
9.6. Аналіз рентабельності діяльності підприємства	210
Питання для самоперевірки	215
ГЛАВА 10. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА ..	217
10.1. Роль фінансового аналізу у зміцненні господарської діяльності підприємства	217
10.2. Основні напрямки аналізу балансу	220
10.3. Аналіз складу майна та джерел його утворення	224
10.4. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства	229
10.5. Аналіз фінансової стабільності	235
Питання для самоперевірки	239
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ	240
ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК	248

ПЕРЕДМОВА

Метою дисципліни «Аналіз господарської діяльності» є формування теоретичних знань та практичних навичок з організації та методики проведення аналізу господарської діяльності (АГД) для вирішення аналітичних завдань, сформованих власником в процесі управління господарською діяльністю.

Завданнями вивчення дисципліни є опанування методичних прийомів АГД, технології їх застосування для пошуку резервів підвищення конкурентоспроможності та ефективності діяльності суб'єкта господарювання і його структурних підрозділів, об'єктивної оцінки досягнутих результатів економічної діяльності взагалі та її складових елементів (операційної, фінансової та інвестиційної) в статистиці, динаміці та у взаємозв'язку, а також формулювання економічно-обґрунтованих аналітичних висновків та надання пропозицій.

Програмні результати, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна:

знання:

- сутності абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- сутності та змісту ініціативи та підприємливості;
- теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності;
- методів, інструментарію для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур;

уміння:

- використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях;
- застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності;
- володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур;
- вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів;

комунікація:

- донесення до фахівців і нефахівців інформації про місце і значення аналізу господарської діяльності у вирішенні проблем та прийнятті рішень;

soft skills:

- здатність аналітично мислити, вміння оптимістично оцінити ситуацію та прийняти рішення, чесність та відповідальність за точність та об'єктивність подання інформації в аналітичних звітах.

Після успішного проходження курсу здобувач вищої освіти володітиме наступними **компетентностями**:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях;
- здатність виявляти ініціативу та підприємливість;
- критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності;
- здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення;
- функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур;
- здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур

Посібник допоможе майбутнім фахівцям оцінювати окремі господарські ситуації, вирішувати комплексні економічні проблеми на підприємстві тощо.

Вивчення дисципліни починається з організації, інформаційного забезпечення та методики аналізу господарської діяльності, викладених у перших п'яти темах (у першому розділі). У наступних п'яти темах (у другому розділі) викладається аналіз виробничо-фінансової діяльності підприємства, звертається увага здобувачів вищої освіти на особливості вивчення окремих тем і питань аналізу. Для перевірки ступеня засвоєння нормативного матеріалу наводяться контрольні запитання за всіма темами курсу.

Наведені в посібнику цифрові дані здебільшого є умовними і не можуть бути використані як довідковий матеріал.

Автори висловлюють глибоку вдячність рецензентам (доктору економічних наук, професору М.М. Радевій, доктору економічних наук, доценту В.М. Коломієць) за слушні зауваження та побажання.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Адлер О.О., Лесько О.Й. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2019. 114 с.
2. Адлер О.О., Лесько О.Й., Яворська К.Л. Роль та пріоритетність аналізу господарської діяльності в системі управління виробничим підприємством. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2018. Вип. 5. С. 51- 55.
3. Адлер О.О., Мацкевічус С. С., Яворська К. Л. Обґрунтування вибору виду аналізу господарської діяльності сучасного підприємства. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2019. № 1. С. 68-74.
4. Адлер О.О., Руда Л.П., Мацкевічус С.С. Аналіз господарської діяльності. Самостійна робота студента : навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2019. 91 с.
5. Атаманюк О.П. Еколого-економічний аналіз стану та використання земель сільськогосподарського призначення у Волинській області. *Збалансоване природокористування*. 2018. № 2. С. 94-101.
6. Бабалола І.А. Аналіз структури капіталу та ефективності господарської діяльності підприємства : монографія. Одеса : Наука і техніка, 2015. 179 с.
7. Бабалола І.А. Аналіз структури капіталу та ефективності господарської діяльності підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / Бабалола Ісау Абідун ; Одес. нац. екон. ун-т. Одеса, 2015. 20 с.
8. Багрій К.Л. Важливість проведення аналізу господарської діяльності у прийнятті управлінських рішень суб'єктом господарювання. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2016. Вип. 2. С. 136-143.
9. Бець М.Т. Загальна характеристика еколого-економічного аналізу господарської діяльності підприємств торгівлі. *Молодий вчений*. 2015. № 2(1). С. 82-88.
10. Велієва В.О. Комплексний економічний аналіз ефективності виробництва соняшника. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2020. Вип. 30. С. 32-36.
11. Гадзевич О.І. Аналіз стану грошових розрахунків як засіб підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка*. 2015. Вип. 1(2). С. 239-242.
12. Герасименко Т.О. Аналіз господарської діяльності : тест. завдання для студентів спец. 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менджмент», 075 «Маркетинг», 051 «Економіка», 122 «Комп'ютерні науки» ден. і заоч. форм навчання. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2017. 71 с.

13. Герасименко Т.О., Калайтан Т.В. Аналіз господарської діяльності : ситуац. завдання для практ. занять та самост. роботи, тести для студентів спец. 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність», 241 «Готельно-ресторанна справа» ден. і заоч. форм навчання. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2017. 127 с.

14. Геселева Н.В., Євдоченко В.А., Лугиня Р.О. Аналіз господарської діяльності підприємств в сучасних умовах на прикладі ТОВ «Венбест». *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. Серія : Економічні науки*. 2015. № 3. С. 95-101.

15. Гончаренко Н.Г. Прийняття обґрунтованих управлінських рішень на підставі економічного аналізу господарської діяльності підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2020. Вип. 30. С. 52-54.

16. Гончаренко О. Співвідносний аналіз дерегулювання та саморегулювання господарської діяльності в Україні. *Підприємництво, господарство і право*. 2017. № 8. С. 71-74.

17. Гончаренко О.М. Щодо співставного аналізу саморегулювання господарської діяльності. *Часопис Київського університету права*. 2016. № 4. С. 161-165.

18. Гринів Б.В., Герасименко Т.О., Воронко О.С. Аналіз господарської діяльності торговельних підприємств : ситуац. завдання для практ. занять та самост. роботи для студентів спец. 051 «Економіка», 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», 073 «Менеджмент», 075 «Маркетинг» ден. і заоч. форм навчання. Львів : Вид-во Львів. торг.-екон. ун-ту, 2018. 83 с.

19. Грицаєнко Г.І. Аналіз господарської діяльності : методичні рекомендації для організації самостійної роботи здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Мелітополь, ТДАТУ. 2018. 68 с.

20. Грицаєнко Г.І. Аналіз господарської діяльності : робоча програма навчальної дисципліни для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Мелітополь, ТДАТУ. 2020. 26 с.

21. Грицаєнко Г.І. Аналіз господарської діяльності : робочий зошит для виконання практичних завдань для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Мелітополь, ТДАТУ. 2018. 75 с.

22. Грицаєнко М. Трансакційні витрати національної економіки: сутність, класифікація та оцінка. *Соціально-економічні проблеми і держава*. 2017. Вип. 2 (17). С. 41-55.

23. Грицаєнко М.І. Трансакційні витрати на макро-, мезо- та мікрорівнях. *Економіка та управління АПК*. 2018. №1. С. 124-133.

24. Грицаєнко М.І. Трансакційні витрати: сутність, класифікація та зв'язок з соціальним капіталом. *Збірник наукових праць Таврійського*

державного агротехнологічного університету (економічні науки). 2017. №4. С. 249-255.

25. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко І.М. Інвестиції в технічне забезпечення аграрного виробництва. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 12. С. 53-58.

26. Грицаєнко Г.І., Грицаєнко І.М. Технічне оснащення як пріоритетний напрям інвестування аграрного виробництва. *Економіка та суспільство*. 2017. Вип. 9. URL: <http://www.economyandsociety.in.ua/index.php/journal-9>. (дата звернення: 23.08.2020).

27. Грицишен Д.О. Теоретико-методологічна конструкція еколого-економічного аналізу господарської діяльності промислових підприємств. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки*. 2015. № 3. С. 134-144.

28. Данченко О.Б., Бедрій Д.І. Функціонально-вартісний аналіз наукових проєктів. *Управління розвитком складних систем*. 2012. Вип. 12. С. 48-54.

29. Дацій Н.В., Савченко О.Ф. Еколого-економічний аналіз стану довкілля в Україні. *Наукові праці МАУП. Економічні науки*. 2017. Вип. 3. С. 5-15.

30. Дериховська В.І. Факторний аналіз як інструмент вибору кількісної системи показників оцінки рівня розвитку персоналу. *Економіка. Фінанси. Право*. 2016. № 2(1). С. 9-13.

31. Дідур В.А., Грицаєнко Г.І., Грицаєнко І.М. Метод аналізу ієрархій у визначенні пріоритетних напрямів інтенсифікації землеробства. *Науковий вісник ТДАТУ*. 2016. Вип. 6, Т. 1 С. 22-34.

32. Єпіфанова І.М. Роль і місце аналізу фінансової звітності в процесі здійснення фінансово-господарської діяльності суб'єктами господарювання. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки*. 2017. Вип. 23(1). С. 162-166.

33. Заросило А.П. Сучасні інформаційні технології для аналізу господарської діяльності підприємств. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2016. Вип. 4(2). С. 82-86.

34. Зборовська О.М., Галан О.Є. Функціонально-вартісний аналіз трудового потенціалу підприємства. *Проблеми економіки*. 2014. № 1. С. 199-203.

35. Здирко Н. Г. Економічний аналіз економії бюджетних коштів при здійсненні публічних закупівель. *Центральноукраїнський науковий вісник . Економічні науки*. 2019. Вип. 3. С. 183-192.

36. Ізмайлов Я.О. Бухгалтерський облік та аналіз господарської діяльності підприємств в умовах інвестиційно-інноваційного розвитку економіки України : автореф. дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.09 / Ізмайлов Ярослав Олександрович ; Житомир. держ. технол. ун-т. Житомир, 2018. 41 с.

37. Ізмайлов Я.О. Розвиток методології економічного аналізу господарської діяльності підприємств у постіндустріальній економіці. *Проблеми економіки*. 2016. № 3. С. 165-174.
38. Іринчина І. Економічний аналіз як інструмент трансформації формату діяльності медичних установ. *Економічний аналіз*. 2020. Т. 30, № 1(2). С. 53-59.
39. Калабухова С.В. Методологічні основи аналізу господарської діяльності в різних типах суспільного розвитку. *Економічний аналіз*. 2014. Т. 17, № 2. С. 47-54.
40. Кандирал О.О. Економічний аналіз як метод визначення дійсного фінансового стану підприємства. *Криміналістика і судова експертиза*. 2019. Вип. 64. С. 763-771.
41. Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк Ю.І. Аналіз господарської діяльності : підручник ; Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2019. 318 с.
42. Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк Ю.І. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. Львів : ЗУКЦ, 2017. 309 с.
43. Кіндрацька Г.І., Загородній А.Г., Кулиняк Ю.І. Аналіз господарської діяльності : практикум. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. 155 с.
44. Кірсанова А.М., Точонов І.В. Аналіз фінансово-господарської діяльності маркетинг-орієнтованого підприємства на прикладі ТОВ «Краматорський залізобетон». *Збірник наукових праць Донбаської національної академії будівництва і архітектури*. 2017. № 1. С. 82-91.
45. Коваленко Н.О., Столярчук Н.В. Економічний аналіз та бізнес-планування як базові елементи оцінки інвестиційної привабливості авіакомпанії. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки*. 2018. Вип. 33. С. 218-226.
46. Ковшун Н.Е., Стрільчук В.М. Факторний аналіз економічного розвитку локальних соціально-економічних систем (на прикладі Херсонської області). *Менеджер*. 2020. № 2. С. 63-74.
47. Козак Ю.Г. Логвінова Н.С., Козак А.Ю. Функціонально-вартісний аналіз в удосконаленні організаційної структури управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. *Економіка: реалії часу*. 2014. № 1. С. 83-89.
48. Колос І.В. Функціонально-вартісний аналіз в управлінні витратами підприємства на засадах ощадливості. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки*. 2017. Вип. 26(1). С. 140-143.
49. Кошельок Г.В., Малишко В.С., Маликова І.П. Факторний аналіз ефективності використання оборотних коштів підприємства. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2018. Вип. 5. С. 67-72.
50. Крамар І.Ю. Факторний аналіз діяльності машинобудівних підприємств за показником рентабельності власного капіталу. *Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво*. 2019. № 3. С. 121-124.

51. Кушнір С. Факторний аналіз інституційного забезпечення аграрного сектору в Україні. *Економічний аналіз*. 2019. Т. 29, № 2. С. 111-119.
52. Лепкий М.І. Економічний аналіз діяльності суб'єктів туристичної діяльності в західному регіоні України. *Економічні науки. Серія : Регіональна економіка*. 2018. Вип. 15. С. 181-188.
53. Лисенко А.М. Детермінований факторний аналіз у дослідженні фінансово-господарської діяльності малого підприємства: методичний аспект. *Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво*. 2020. № 3(2). С. 116- 122.
54. Лисенко А.М. Детермінований факторний аналіз у дослідженні фінансово-господарської діяльності малого підприємства: методичний аспект. *Держава та регіони. Серія : Економіка та підприємництво*. 2020. № 3(2). С. 116- 22.
55. Лисичко А.М. Економічний аналіз бізнес-процесів лісгосподарських підприємств. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2018. Вип. 1. С. 74-82.
56. Мариняк Я., Стецько Н. Соціально-економічний аналіз туристичних підприємств Західного регіону України. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія : Географія*. 2019. № 2. С. 84-89.
57. Ментей О.С. Методи статистики в аналізі господарської діяльності. *Modern economics*. 2018. № 8. С. 112-119.
58. Міщенко А.О. Комплексний компаративний аналіз господарської діяльності торговельного підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / Міщенко Анна Олександрівна ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ, 2014. 22 с.
59. Міщенко А.О. Структурування комплексного компаративного аналізу господарської діяльності торговельного підприємства: методичний аспект. *Економічний аналіз*. 2014. Т. 15, № 3. С. 86-92.
60. Мулик Т.О., Материнська О.А., Пльонсак О.Л. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 287 с.
61. Нагула Р.О. Економічний аналіз в управлінні діяльністю молокопереробних підприємств. *Економічний аналіз*. 2015. Т. 22, № 2. С. 94-99.
62. Охременко І.В. Економічний аналіз сучасного стану лісового господарства України. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка*. 2018. Вип. 197. С. 59-65.
63. Павелко О.В. Факторний аналіз фінансових результатів діяльності будівельних підприємств: методика та особливості проведення. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Економічні науки*. 2020. Вип. 1. С. 168-187.

64. Параниця Н.В., Тарашенко В.А., Карева О.В. Факторний аналіз надходжень податку на прибуток у регіональний бюджет. *Економіка та держава*. 2020. № 11. С. 92-95.
65. Парасій-Вергуненко І.М. Факторний аналіз виконання бюджетів витрат закладів вищої освіти: методичні аспекти. *Фінанси України*. 2019. № 12. С. 85-97.
66. Петряєва З.Ф. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. для інозем. студентів. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. 371 с.
67. Поддєрьогін А.М., Скочій С.В. Факторний аналіз формування прибутку виробничого підприємства. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2018. № 2. С. 304-318.
68. Поляк К.Ю. Обґрунтування впливу наслідків надзвичайних ситуацій на показники економічного аналізу господарської діяльності підприємства. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки*. 2017. № 1. С. 36-43.
69. Полятикiна Л.І., Новикова С.В. Облік і аналіз фінансових результатів господарської діяльності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 20(2). С. 170-173.
70. Попова В.Д. Проблеми аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства. *Інноваційна економіка*. 2016. № 3-4. С. 211-215.
71. Пригуляк Н. Факторний аналіз ліквідності активів підприємства. *Вісник Київського національного торговельно-економічного університету*. 2020. № 4. С. 92-105.
72. Проскурніна Н.В. Аналіз фінансово-господарської діяльності операторів роздрібної торгівлі для обґрунтування впровадження маркетингових інновацій. *Проблеми економіки*. 2019. № 1. С. 109-120.
73. Рзаєва Т.Г., Рзаєв Г.І. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Хмельницький : Рута, 2016. 256 с.
74. Рубан Л.О., Власенко О.О. Факторний аналіз рентабельності витрат на оплату праці. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 6(2). С. 42-44.
75. Румянцев М.В. та ін. Економічний аналіз і моделювання господарської діяльності підприємства : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Донецьк : Ноулідж, Донец. від-ня, 2014. 297 с.
76. Савіцький В.В. Комплексний механізм економічного аналізу господарської діяльності аудиторської фірми. *Бізнес Інформ*. 2020. № 3. С. 276- 283.
77. Сопронюк К.С. Аналіз ефективності господарської діяльності на підприємстві та його готовності до інвестицій. *International scientific journal*. 2015. № 9. С. 155-159.
78. Степаненко Т.О. Функціонально-вартісний аналіз підсистеми управління на підприємстві. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Економічні науки*. 2015. Вип. 11(4). С. 67-70.

79. Стецюк Л.С. Розвиток аналізу господарської діяльності сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / Стецюк Людмила Сергіївна ; Нац. акад. аграр. наук України, Нац. наук. центр «Ін-т аграр. економіки». Київ, 2018. 22 с.

80. Столярчук Г.В. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. Харків : ХАІ, 2016. 71 с.

81. Ткаченко С.А., Потишняк О.М., Полякова Є.С. Запити до методології планомірного економічного аналізу й оцінки виробничо-господарської діяльності технічних підприємств, вчено-промислових об'єднань. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. № 11. С. 36-39.

82. Тюхтій М.П., Піскунова А.О. Комплексний підхід до аналізу виробничо-господарської діяльності підприємств машинобудування. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2017. Вип. 6(2). С. 23-27.

83. Чернодубов Р.Д., Сенік Л.М. Функціонально-вартісний аналіз як інструмент управління витратами підприємства. *Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля*. 2015. № 4. С. 284-287.

84. Чік М.Ю. Факторний економічний аналіз на підприємствах лісового господарства. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки*. 2018. № 1. С. 19-26.

85. Чміль Г.Л. Факторний аналіз фонду оплати праці персоналу компанії індустрії гостинності. *Агросвіт*. 2020. № 15. С. 36-40.

86. Швець М.В., Марков Ф.Ф., Фітісов А.М., Діденко П.В. Аналіз фінансово-господарської діяльності лісгосподарських підприємств в умовах економічної та екологічної нестабільності. *Наукові горизонти*. 2020. № 6. С. 92 - 100.

87. Шевченко В.В. Функціонально-вартісний аналіз ефективності вищого державного фінансового контролю на регіональному рівні. *Економіка та держава*. 2019. № 7. С. 79-85.

88. Шестерняк М.М. Сучасний економічний аналіз та його основні види. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 20(3). С. 158-162.

89. Шеховцова В.В. Аналіз господарської діяльності малого підприємства як наукова база прийняття управлінських рішень. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Економіка і менеджмент*. 2016. Вип. 16. С. 102-107.

90. Шилко І.С. Методичні та організаційні аспекти аналізу господарської діяльності коледжів бюджетної сфери України. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Вип. 12(2). С. 176-180.

91. Шинкаренко В.Г., Жарова О.М., Криворучко О.М. Аналіз господарської діяльності автотранспортних підприємств : навч. посіб. Харків : ХНАДУ, 2015. 387 с.

92. Шпикуляк О.Г., Грицаєнко М.І. Розвиток інноваційної діяльності в аграрній сфері: менеджмент та ефективність: Монографія Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2016. 424 с.
93. Шурпенкова Р.К. Особливості застосування евристичних методів в аналізі господарської діяльності підприємства. *Вісник Університету банківської справи*. 2016. № 1-2. С. 84-88.
94. Яців І.Б., Липчук В.В., Райтер Н.І. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. Львів : Ліга-Прес, 2015. 239 с.
95. Didur V., Gritsaienko H., Gritsaienko I. Investment of agricultural machinery in agricultural production of Ukraine. *Mechanization in agriculture & conserving of heresources*. 2017. Vol. 1. Pp. 11-14.
96. Hrytsaienko H., Hrytsaienko I., Bondar A. and Zhuravel D. Mechanism of Investment of Technical Service in Agricultural Households. *Modern Development Paths of Agricultural Production*. 2019. pp. 29-40.
97. Hrytsaienko M., Hrytsaienko H., Andrieieva L. and Boltianska L. The Role of Social Capital in Development of Agricultural Entrepreneurship. *Modern Development Paths of Agricultural Production*. 2019. pp. 427-440.
98. Hrytsaienko M., Rogach Y. and Zorya M. Location of Social Capital in the Labor Protection of the Enterprise. *Modern Development Paths of Agricultural Production*. 2019. pp. 41-52.
99. Zbarsky V.K., Trusova N.V., Sokil O.H., Pochernina N.V., Hrytsaienko M.I. Social and Economic Determinants for the Development of Resource Potential of Small Forms of Agrarian Production in Ukraine. *Industrial Engineering & Management Systems*. Vol 19, No 1, March 2020, pp.133-142.

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

А

Адитивні факторні моделі	тип моделей, що використовуються в тих випадках, коли результативний показник являє собою алгебраїчну суму декількох факторних показників
Акція	цінний папір, що засвідчує право власника на участь у власному капіталі підприємства
Аналіз	<p>у вузькому сенсі являє собою розчленовування явища або предмета на складові його частини (елементи) для вивчення їх як частин цілого</p> <p>у широкому сенсі розуміється спосіб пізнання предметів і явищ навколишнього середовища, заснований на розчленовуванні цілого на складові частини і вивченні їх у всьому різноманітті зв'язків і залежностей</p>
Аналіз економічних явищ	абстрактне розумове розчленування цих явищ на складові частини з допомогою логічних висновків та моделювання
Асортимент	перелік вироблюваних видів продукції із зазначенням обсягів випуску

Б

Багатовимірний порівняльний аналіз	зіставлення результатів діяльності декількох підприємств (підрозділів) за широким спектром показників
Баланс	групування інформації на початок і кінець звітного періоду, тобто підсумок господарських операцій на певну звітну дату
Балансовий спосіб	спеціальний прийом зіставлення взаємозв'язаних показників господарської діяльності

В

Валовий прибуток	різниця між чистим доходом від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) і
-------------------------	--

	собівартістю реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)
Вартісні показники	показники, які характеризують грошову оцінку продукції підприємства в оптових, договірних, порівняних цінах
Вертикальний аналіз балансу	розрахунок питомої ваги окремих статей у загальній валюті балансу, тобто вивчення структури статей активу і пасиву на звітну дату
Вертикальний порівняльний аналіз	вивчення структури економічних явищ і процесів шляхом розрахунку питомої ваги частин у загальному цілому, співвідношення частин цілого між собою, а також впливу факторів на рівень результативних показників шляхом порівняння їхньої величини до і після зміни відповідного фактору
Виробнича собівартість	всі витрати підприємства на виробництво продукції
Витрати за статтями калькуляції	витрати на окремі види виробів, а також витрати на основне й допоміжне виробництво
Відносні величини	показники, які виражають кількісні відношення між соціально-економічними явищами
Відносні величини ефективності	співвідношення ефекту з ресурсами або витратами
Відносні величини інтенсивності	показники, що характеризують міру поширення, розвитку якогось явища у відповідному середовищі
Відсотки	характеристика співвідношення величин, одну з яких беруть за 100
Внутрішній фінансовий аналіз	фінансовий аналіз, який здійснюється фінансистами підприємства на основі нормативів, що застосовуються на підприємстві, і виконується способом порівняння цих нормативів з фактичними параметрами фінансової діяльності підприємства

Г

Горизонтальний аналіз балансу	аналіз абсолютних й відносних змін величин різних статей балансу за звітний період
Горизонтальний порівняльний аналіз	визначення абсолютних і відносних відхилень фактичного рівня показників, що досліджуються, від базового (планового, минулого періоду, середнього рівня, досягнень науки і передового досвіду)
Господарські резерви	можливості розвитку виробництва відносно досягнутого рівня на основі використання досягнень НТП
Графік	масштабне зображення певних показників за допомогою геометричних знаків (ліній, прямокутників, кіл) або умовно-художніх фігур
Групування	розподіл багатьох одиниць об'єкта спостереження на якісно однорідні групи за певними суттєвими для них ознаками

Д

Дедукція	спосіб вивчення явищ від загального до часткового, від наслідків до причин
Детермінований факторний аналіз	методика дослідження впливу чинників, зв'язок яких з результативним показником носить функціональний характер, тобто результативний показник може бути представлений у вигляді добутку, частки або алгебраїчної суми факторів
Дюрація	середньозважений строк погашення цінного паперу – міра приведеної вартості окремого цінного паперу або портфеля цінних паперів, за допомогою якої вимірюється середня тривалість періоду, протягом котрого всі потоки доходів, генерованих цінним папером, надходять до інвестора

Е

Евристичні прийоми	методи активізації творчості, нестандартного мислення, до яких відносять зазвичай низку методів генерації варіантів розв'язання проблеми на основі притаманної людині здатності до творчої діяльності
Економіко-математичний аналіз	вибір найбільш оптимального варіанту рішення економічної задачі, виявлення резервів підвищення ефективності виробництва за рахунок більш повного використання наявних ресурсів
Економічний аналіз	науковий спосіб пізнання сутності економічних явищ і процесів, заснований на розчленуванні їх на складові частини і вивченні їх у всьому різноманітті зв'язків і залежностей
Експрес-аналіз	спосіб діагностики стану економіки підприємства на основі типових ознак, характерних для певних економічних явищ
Експрес-аналіз	поточна і достатньо швидка оцінка фінансового стану і динаміки розвитку підприємства
Елементи витрат	однорідні за своїм економічним змістом витрати. до них відносять сировину і матеріали, паливо, енергію, заробітну плату, амортизацію, єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та ін.
Елімінувати	усунути, відхилити, виключити вплив усіх факторів на величину результативного показника, крім одного

З

Змінні витрати	витрати, які змінюються пропорційно обсягу виробництва продукції (відрядна заробітна плата виробничників, сировина, матеріали, паливо, енергія)
-----------------------	---

Змішані факторні (комбіновані) моделі поєднання в різних комбінаціях різних детермінованих факторних моделей

Зовнішній фінансовий аналіз фінансовий аналіз, який здійснюється заінтересованими організаціями – податковою інспекцією, банком, акціонерами, іншими структурами – за даними бухгалтерської звітності

I

Індукція спосіб вивчення явищ від часткового до загального, від окремих факторів до узагальнень, від причин до наслідків

Інструментарій тобто сукупність загальнонаукових та специфічних способів і прийомів дослідження фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання

K

Категорії АГД найбільш загальні, ключові поняття даної науки

Кількісний (факторний) аналіз спосіб дослідження, заснований на кількісних порівняннях і дослідженні ступеня чутливості економічних явищ до зміни різних факторів

Коефіцієнт використання автомобілів на роботах відношення відпрацьованих машино-днів до машино-днів перебування на підприємстві

Коефіцієнт використання вантажопідйомності відношення виконаного (або відповідно запланованого) обсягу роботи автомобілів в тонно-кілометрах до технічно можливого обсягу

Коефіцієнт використання пробігу відношення відстані пробігу з вантажем до загального пробігу автомобілів у кілометрах

Коефіцієнт використання робочого часу автомобілів ділення машино-годин у пробігу до машино-годин у наряді

Коефіцієнт інтенсивності ведення господарства	відношення рівня валового виробництва продукції на 100 га сільськогосподарських угідь по підприємству до базисного показника, наприклад середнього по району або об'єднанню
Коефіцієнт продуктивності підприємства	відношення фактичного рівня виробництва продукції, що аналізується, до розрахункового показника по підприємству
Коефіцієнти	зіставлення двох взаємозв'язаних показників, один з яких беруть за одиницю
Коефіцієнтний аналіз балансу	вивчення рівня і динаміки відносних показників фінансового стану, які розраховуються як відношення величин балансових статей чи інших абсолютних показників, що їх можна одержати на основі звітності
Комплектність виробництва	пропорційність, збалансованість виробництва окремих деталей, вузлів, напівфабрикатів
Кратні факторні моделі	тип моделей, що застосовуються тоді, коли результативний показник отримують діленням одного факторного показника на величину іншого
Л	
Ліквідність балансу	рівень покриття зобов'язань підприємства його активами, строк перетворення яких на гроші відповідає строкам погашення зобов'язань
Ліквідність підприємства	спроможність підприємства перетворювати свої активи на гроші для покриття всіх необхідних платежів
М	
Макроекономічний аналіз	вивчає економічні явища і процеси на рівні світової та національної економік та їхніх окремих галузей
Маржинальний аналіз	метод оцінки і обґрунтування ефективності управлінських рішень в бізнесі на підставі причинно-наслідкового взаємозв'язку обсягу

продажів, собівартості і прибутку і розподілу витрат на постійні і змінні

Метод

у широкому розумінні слова слід розуміти шляхи, способи та засоби пізнання дійсності, сукупність органічно пов'язаних принципів та прийомів дослідження різноманітних явищ

в АГД розуміють науково обґрунтовану систему теоретико-пізнавальних категорій, принципів, способів та спеціальних прийомів дослідження, що дають змогу приймати обґрунтовані управлінські рішення і базуються на діалектичному методі пізнання

Метод експертних оцінок

спосіб прогнозування та оцінки майбутніх результатів дій на підставі передбачень спеціалістів

Мікроекономічний аналіз

вивчає економічні явища і процеси на рівні окремих суб'єктів господарювання

Моделювання

один з найважливіших методів наукового пізнання, за допомогою якого створюється модель (умовний образ) об'єкта дослідження

Мультиплікативні факторні моделі

тип моделей, що застосовуються тоді, коли результативний показник являє собою добуток декількох факторів

Н

Натуральні показники

показники, які характеризують кількісно і якісно (у фізичних і умовних одиницях виміру) сукупність створених на підприємстві споживчих вартостей

Непрямі витрати

витрати, пов'язані з виробництвом кількох видів продукції (витрати на утримання та експлуатацію обладнання, загальновиробничі),

що включаються до собівартості за допомогою спеціальних засобів

Номенклатура випуску поняття, яке характеризує тільки обсяг, різноманітність продукції, що виробляється

О

Одномірний порівняльний аналіз зіставлення робляться за одним або декількома показниками одного об'єкта або декількох об'єктів за одним показником

П

Платоспроможність наявність у підприємства грошей і еквівалентів, достатніх для розрахунків з кредиторської заборгованості, що потребує негайного погашення

Показник структури відносна частка (питома вага) частини в цілому, яка виражається у відсотках або коефіцієнтах

Порівняння науковий метод пізнання, в процесі якого невідоме (досліджуване) явище, предмети зіставляються з уже відомими, що досліджувалися раніше, з метою визначення загальних рис або розходжень між ними

Постійні витрати витрати, які залишаються незмінними навіть за зміни обсягу виробництва (амортизація, погодинна оплата працівників, оренда приміщень, цехові витрати)

Прибуток грошовий дохід, утворений в результаті виробничо-господарської діяльності

Принципи АГД регулятори процедурної сторони методології та методики АГД

Прямі витрати витрати, пов'язані з виробництвом окремих видів продукції (сировина, основні матеріали, покупні вироби, напівфабрикати, паливо, енергія, заробітна плата виробничників, єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне

страхування), які можуть бути безпосередньо включені до їхньої собівартості

Р

Рентабельність виробництва	відношення прибутку від реалізації до вартості основних фондів і матеріальних оборотних коштів
Рентабельність окремих виробів	відношення прибутку від виробу до собівартості самого виробу
Рентабельність реалізованої продукції	відношення прибутку від реалізації продукції (або чистого прибутку) до виручки від реалізації продукції
Ритмічна робота	випуск продукції рівними частками за будь-які однакові проміжки робочого часу
Ритмічність виробництва	чітка, стійка й збалансована діяльність підприємства, яка дає змогу рівномірно випускати продукцію і виконувати зобов'язання перед споживачами
Ряд динаміки	часова послідовність значень економічних показників

С

Середні величини	показники, які використовуються в аналізі для узагальнюючої характеристики масових однорідних показників
Синтез	виявляє зв'язки і залежності між окремими частинами досліджуваного предмета, з'єднує їх в єдине ціле
Синтез економічних явищ	об'єднання однорідних явищ у визначені групи, узагальнення впливу різних причин, підбивання підсумків діяльності досліджуваних об'єктів
Систематизація	розміщення досліджуваних явищ або об'єктів в певному порядку з виявленням їх взаємозв'язку і підпорядкованості

Сільськогосподарські угіддя	площі земель, які мають ті або інші якості для використання їх на виробничі потреби
Собівартість продукції	витрати підприємства на спожиті засоби виробництва, предмети праці й оплату праці працівників, виражені в грошовій формі
Спосіб порівняння для підрахунку господарських резервів	підрахунок величини резервів, коли втрати ресурсів або можлива їх економія визначаються в порівнянні з плановими нормами або з їх витратами на одиницю продукції на передових підприємствах
Спосіб прямого рахунку господарських резервів	підрахунок резервів, коли відома величина додаткового залучення або величина безумовних втрат ресурсів
Створення детермінованої факторної системи	представлення явища, що досліджується, у вигляді алгебраїчної суми, добутку або частки кількох факторів, що впливають на його величину і знаходяться з ним у функціональній залежності
Стохастичний факторний аналіз	методика дослідження факторів, зв'язок яких з результативним показником є неповним, ймовірнісним (кореляційним)
Структура виробництва продукції	співвідношення окремих виробів у загальному обсязі виробництва, вираженому здебільшого у відсотках
Т	
Трендовий аналіз	вивчення відносних темпів росту і приросту показників за ряд років до рівня базисного року, тобто при дослідженні рядів динаміки
У	
Умовно-натуральні показники	показники, що використовуються в тих випадках, коли який-небудь продукт має декілька різновидів і загальний обсяг можна визначити тільки виходячи із загальної для всіх різновидів споживчої властивості

Ф

Факторний аналіз	методика комплексного і системного вивчення і вимірювання впливу факторів на величину результативних показників
Фінансова звітність	бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період
Фінансова стабільність підприємства	характеристика фінансового стану підприємства, яка пов'язана з рівнем залежності від кредиторів та інвесторів і характеризується співвідношенням власних і залучених коштів
Фінансовий аналіз	засіб оцінювання і прогнозування фінансового стану підприємства на основі його бухгалтерської звітності
Фінансовий стан підприємства	характеристика фінансової конкурентоспроможності підприємства, тобто кредитоспроможності, платоспроможності, виконання зобов'язань перед державою та іншими підприємствами
Фундаментальний аналіз	поглиблене, комплексне дослідження сутності досліджуваних явищ з використанням математичного апарату та іншого складного інструментарію
Функціонально-вартісний аналіз	цілеспрямована оптимізація співвідношень між необхідними і надмірними витратами і споживчими властивостями виробу

Ц

Цехова собівартість	витрати конкретного цеху на виробництво продукції
----------------------------	---

Ч

Читання балансу	попереднє загальне ознайомлення з результатами роботи підприємства і його фінансовим станом безпосередньо за бухгалтерським балансом, а також розрахунок
------------------------	--

коефіцієнтів, що характеризують фінансовий стан підприємства

Я

Якісний аналіз

спосіб дослідження, заснований на якісних порівняльних характеристиках і експертних оцінках досліджуваних явищ і процесів

Навчальне видання

ГРИЦАЄНКО Галина Іванівна

ГРИЦАЄНКО Микола Ігорович

АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

Підписано до друку 28.05.21 р. формат 60x84 1/16
Папір офсетний. Умов. друк. арк. 12,34. Наклад 500 примірників
Замовлення № 138

Виготовлювач ПП Верескун В.М.
Видавничо-поліграфічний центр «Люкс»
М. Мелітополь, вул. М.Грушевського,10 тел. (0619) 44-45-11

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виробників
і розповсюджувачів видавничої продукції
від 11.06.2002 р. серія ДК № 1125

Надруковано з оригіналів макетів замовника